

Све у свему, изгледа да смо имали доста среће. Однели смо победу последње године када за такав подухват није требало уложити 10 милиона евра, и били смо домаћини такмичења вероватно његове последње године када се одржава у мање-више комплетном саставу. Јер, како ствари тренутно стоје, уколико се околности дебело не промене у њихову корист, западноевропске земље, које су последње деценије постепено почеле да пуштају корење на дну табеле, тешко да ће опет загристи евровизијско кисело грожђе. Једноставно, досадило им је да буду део нечега у чему се осећају као аутсајдери, што – искрено речено – заиста и јесу.

Наиме, Евровизију су, након „демократизације“ такмичења крајем деведесетих – увођењем телевоутинг система – начисто преузеле под своје земље источне половине континента, будући да су оне ово „кичасто“ такмичење схватиле далеко озбиљније и амбициозније од његових оснивача. Заправо, Евровизија је данас постала велико културно бојно поље, на коме баш они политички најмаргиналнији имају шансу да надиграју велике играче, и то управо захваљујући свом лошем усуду, који је довео до тога да буду исцепкани на мноштво државица, а њихови становници расејани на толико страна, што се коначно испоставило и као предност. Резултат је више него драстична доминација источњака – ове године, на левој половини табеле, Норвешка је представљала једину усамљену коту западно од Сарајева. А на самом врху табеле завладала је права „Џингисканија“, како је констатовао словеначки колумниста Борис Жеж – Русија, Украјина, Јерменија, Грчка, Азербејџан, Србија, Турска, Грузија. Све саме локације из кошмара за очеве европске идеје, тамо негде изван граница цивилизованог света, где у уџбеницима западних земаља стоји само једно речито „Уби леонес“, или евентуално „воле да секу уши“.

Чак је и чувени британски коментатор Тери Воган најавио своје повлачење након тридесетак година коментарисања преноса Евровизије. Сер Воган је коначно изгубио стрпљење и констатовао да се овде више уопште не ради о музици, и да се „гвоздена завеса“ спустила на такмичење, само што овај пут иза завесе остају они који највише и плаћају за његово организовање – Енглеска, Француска, Немачка и Шпанија. Тери Воган је, узгред речено, својим традиционално циничним коментарима управо и најзаслужнији што се у Британији усталила представа о Евровизији као врхунској будалаштини достојној једино подсмеха и сарказма, и вредној гледања само зарад Теријевих „бисера“,

Пише: Јована Папан
уторак, 27 мај 2008 11:59

за чије просипање добија хонорарчић од тричавих 150.000 фунти, јер се добро зна да без њега Евровизија у Британији нема будућност. Али мада воле да ниподаштавају такмичење са уобичајеном острвском индигнацијом, шаљући песме осуђене на пропаст и не улажући ни пенија у њихову промоцију, Британцима се очигледно нимало не допада када на њему лоше пролазе, и када којекакве „српске фризерке“ (како је прошле године британски *Тајмс* коментарисао Маријин тријумф) почну да својим гласовима утичу на одлуку о победнику. Наравно, нису Британци баш тако наивни – знају они и разлог због којег је њихов сјајни Енди Ебрехејм, којег је Сер Тери толико нахвалио, тако лоше прошао – источна Европа је веома расистичка, а сироти Енди је црн, и још уз то муслиман. Поред нас, познатих експлоататора других раса, није имао ни шансе. Да, то је прави разлог.

Њихови цимери на дну табеле, Немци, показали су мање сујете због још једног евровизијског дебакла. Пре се може рећи да су запали у тешку малодушност. „Зашто нас нико не воли?“, „Да ли смо сувише глупи да победимо?“ пита се ових дана немачка штампа, наглашавајући да су овај пут стварно послали најбоље што имају. Вама је у сећању остала само група девојака обучених као дречави слепи мишеви који помало фалширају? Добро сте запамтили, али, за случај да нисте обавештени, „No Angels“ је најпопуларнија група протекле деценије у Немачкој, са милионима обожаваца и продатих албума.

Победа Русије била је, сви се слажу, очекивана. Једноставно, све коцкице су се ове године склопиле. Дима Билан је мега-гига-турбо музичка звезда Русије и околних земаља, у песму и промоцију такмичара уложено је, како преносе агенције, око 10 милиона евра (Србија је у читаву организацију такмичења уложила око 8 милиона). Руси су овај новац потрошили што на продукцију (Timbaland), што за ангажовање врхунског виолинисте Едвина Мартона, клизачког шампиона Плущенка, што за анте фестум турнеје по земљама региона и шире. Инвестиција је уродила плодом – чак и српске шипарице интравенозно прикључене на Гранд продукцију увелико окапавају за руским секс симболом, а зна се која циљна група највише воли да типка по мобилном када дође време за гласање. О српским фризеркама и да не говоримо. Такође, и тајминг за победу био је прави – „руски медвед“ некако је баш прошле године на велика врата закорачио назад на светску политичку сцену, па би овај тријумф требало да „овери“ тај велики камбек, и ублажи лош имиџ који Русија има на Западу.

Додуше, према реакцијама западних медија, победа Русије је једина ствар која може бити гора од прошлгодишње победе Србије. Ми Срби можда јесмо једна примитивна држава-парија која је бескрупулозно експлоатисала своју дијаспору када је дошло време за гласање, али смо бар ситни, јадни и готово симпатични у својој жељи да се трсимо (а и нека нас, бар нечему да се радујемо, кад смо се већ толико примили). А Русија, опет,

Пише: Јована Папан
уторак, 27 мај 2008 11:59

није нимало јадна, нити симпатична, нарочито откако је малко ојачала. У британској штампи већ се појављују апокалиптични сценарији по којима ће се за неколико година руски језик моћи чути у еуровизијском преносу барабар са енглеским и француским. Замислите само тај империјализам! Наравно, Енглези имају и теорију о томе зашто је баш Русија победила: то је зато што су данас свима потребни руска нафта и гас, па морају да се шлихтају у страху да им не заврну славину. Сада, када су Руси у енергетској позицији да могу да погасе светла у једном Брајтону, мораће да се игра онако како они свирају и певају...

Што се тиче нас као организатора, као што је већ свако констатовао, нисмо се обруkali. Било је малчице превише комплексашких изјава како смо коначно положили испит и доказали да смо Европа, како је ствар одрађена европски итд. Што се тиче прилике за промоцију Србије и Београда, чини се да је она само половично искоришћена. Неколико спотова на нивоу оне несрећне рекламе на Си-Ен-Ену показали су да и ми имамо лишће, грање, залазак сунца и птице, али тешко да ће ико спаковати кофере и запуцати у Србију само да би правио хербаријум. Уместо да безобразно искористимо сваки расположиви тренутак да покажемо нешто од наших туристичких атракција, ми смо правили неке безличне вињете-разгледнице са еуропско-уметничким претензијама, ваљда да покажемо да смо изнад тих ниских побуда саморекламирања. Врло витешки, само што никог није брига. И представљање наших лепота и знаменитости могло је да буде одрађено „европски“ маштовито и оригинално, а при томе би Србија добила бесплатну рекламу коју гледа најмање 100 милиона људи. Врло добро се зна колико је слика важна, а упечатљивих призора Србије све три вечери било је само у траговима.

Још неколико пикантерија: мада смо мислили како смо се пред странцима показали у једном сасвим другачијем, позитивном светлу, неке од њих ипак нисмо успели да преваримо свим тим лажним сјајем и навлачењем јагњеће коже. Јер добро се зна какве смо ми у ствари превејане балканске звери. На питање „Где си била до сада Европо? Србија те је толико дуго чекала...“, које је у преносу изговорио Жељко Јоксимовић, водитељ ирске телевизије (како извештавају форумаша са Б92) одвратио је „Гледали смо како сте, ви Срби, клали своје комшије.“ Такође, провалили су и наш покушај да песмом ширимо „шифроване“ политичке поруке, ту је помињање Видовдана, а ту је и Маријино подмукло подизање три прста прошле године – каква нискост. Други нису имали много нерава ни за наше покушаје да шармирамо Европу својом балканском, разбарушеном музичком поетиком. Када је на бину Арене изашао Горан Бреговић, поменути британски коментатор Тери Воган утишао је тон преноса и послао гледаоце Би-Би-Сија по пиће, уз коментар: „Ово ће да потраје.“ Заиста, како човек да слуша то српско шкрипање и орцање, након што је Енди оставио и срце и душу на подијуму...

Шта да очекујемо следеће године у Русији? Један од сценарија јесте и да ће западњаци

Пише: Јована Папан
уторак, 27 мај 2008 11:59

заиста покупити пинкле и оставити нама Џингисканцима да и сами певамо, и сами плаћамо своју теревенку. Међутим, ипак је нешто изгледније да ће на сваки начин покушати да поврате контролу над својим евро-чедом. Ту ће се сусрести са неколико проблема – иако су већ дуго претплаћени на неуспех, гледаност сваке године расте. Зарада од постојећег система је, опет, сувише велики залогај да би га се ико тако лако одрекао. На крају, остаје им да ураде оно што раде и сви остали – да схвате такмичење смртно озбиљно, засуку рукаве и пошаљу представнике каквих се чак ниједан Азербејџан или Србија не би постидели. Само, да би урадили тако нешто, морали би да признају оно што већ деценијама из петних жила покушавају да порекну – да им ово „кичасто“, „бизарно“ и „глупаво“ такмичење, са којим толико воле да се спрдају, да га потцењују и вређају, заправо значи управо колико и нама.